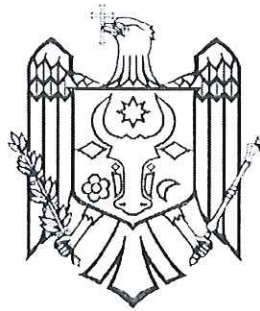

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)22053/20392
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
**Апелляционная
Палата Бэлць**
MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231) 22053/20392
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

Curtea Constituțională din RM
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

Curtea de Apel Bălți, Vă expediază cererea cu privire la sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza civilă 2r-135/21 la acțiunea depusă de Berzoi Valentin împotriva lui Vîșcu Grigorii, Țapu (Vîșcu) Elena, Podobinschi Olesea și Podobinschi Alexandru, privind anularea contractelor de donație.

Anexă: încheierea Curții de Apel Bălți din 14.06.2021
Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate

Judecătorul
Curții de Apel Bălți

Diana Stănilă

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 180 alin. (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Avocat****1. Nume - Crivenco****2. Prenume - Roman**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. În procedura Judecătoria Edineț, sediul Briceni s-a aflat pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Roman Crivenco în interesele lui Valentin Berzoi împotriva lui Vișcu, Grigore, Elena Vișcu, Olesea Vișcu-Podobinschii, Alexandru Podobinschii privind anularea contractelor de donație.

În cadrul procesului menționat, instanța, la cererea noastră, prin Încheierea din 20 aprilie 2018, a aplicat ca măsură de asigurare - interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile care constituiau obiectul contractelor care se solicitau a fi anulate.

La data de 28 martie 2019 Judecătoria Edineț (sediul Briceni), Judecător Tverdohleb E. a emis hotărârea în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Berzoi Valentin împotriva lui Grigore Vișcu, Elena Țapu (Vișcu), Olesea Vișcu - Podobinschi, Alexandru Podobinschi, Serghei Podobinschi privind anularea contractelor de donație și a admis cererea de chemare în judecată anulând respectivele contracte de donație. La data de 29 aprilie 2019 hotărârea în cauză a rămas definitivă și irevocabilă prin neatacare.

Ulterior la data de 5 iunie 2020 Grigore Vișcu și Elena Țapu (Vișcu) au depus o cerere prin care au solicitat anularea interdicțiilor aplicate prin Încheierea din 20 aprilie 2018. Prima instanță în cadrul aceluiași proces a admis cererea respectivă, însă ulterior instanța de apel a casat încheierea respectivă și a respins solicitarea lui Grigore Vișcu și Elena Țapu (Vișcu) pe motivul că nu au probat necesitatea anulării interdicțiilor în contextul calității lor de debitori.

2. La data de 17 iunie 2020 în cadrul aceluiași proces a fost înaintată cererea privind anularea măsurilor de asigurare dispuse prin Încheierea din 20 aprilie 2018 în cadrul dosarului nr. 2-165/18, Judecător E. Tverdohleb, în cauza civilă intentată la cererea lui Berzoi Valentin vs. Grigore Vișcu, Elena Vișcu și alții privind anularea contractelor de donație.

3. Prin Încheierea Judecătoria Edineț (sediul Briceni) din 04 august 2020 s-a hotărât a nu se da curs cererii, deoarece instanța a calificat-o greșit ca fiind o cerere de chemare în judecată și a examinat-o în afara dosarului de bază dosarului nr. 2-165/18, Judecător E. Tverdohleb.

Ulterior prin Încheierea din 25 august 2020 instanța a decis restituirea cererii, deoarece nu au fost înlăturate neajunsurile indicate de instanță prin încheierea din 04 august 2020. Însă, prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 noiembrie 2020 încheierile din 04 august 2020 și 25 august 2020 au fost casate, cu remiterea cauzei la rejudicare în instanța de fond.

4. Prin încheierea Judecătoria Edineț (sediul Briceni) din 02 martie 2021 s-a dispus:

"Se respinge cererea avocatului Roman Crivenco privind anularea măsurii de asigurare, aplicată prin încheierea judecătoria Edineț, sediul Briceni din 20 aprilie 2018 în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată lui Berzoi Valentin împotriva lui Vișcu Grigorie, Țapu (Vișcu) Elena, Podobinschi Olesea, Podobinschi Alexandru privind anularea contractelor de donație, ca neîntemeiată.

Încheierea cu drept de recurs la Curtea de Apel Bălți în termen de 15 zile de la pronunțare, prin intermediul Judecătoriei Edineț, sediul Briceni."

În paralel, pe o altă cauză, prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 21 februarie 2020 cotele-părți din bunurile imobile în litigiu au fost stabilite în proporție de 1/2 pentru fiecare părât. În scopul ajustării situației juridice cu informația din cadastru este necesar de dispus anularea interdicțiilor aplicate prin încheierea din 20 aprilie 2018. Instanța judecătorească în încheierea din 02 martie 2021 menționează: *"Ca urmare, din dispoziția art. 180 alin. (1) CPC urmează că, măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pârâtului. În acest context se reține că, în speță reclamantul Berzoi Valentin, prin intermediul avocatului său, nu este în drept se solicită anularea măsurilor de asigurare, și anume interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile, ori are calitate de reclamant, și nu de pârât (...)", "reclamantul Berzoi Valentin, prin intermediul avocatului său nu au prezentat instanței probe care ar confirma încetarea procedurii de executare",* însă aici apar și divergențele, or cum ar putea să execute hotărârea dat fiind faptul că măsurile de asigurare aplicate fac imposibilă realizarea acestui lucru. Din acest motiv este evidentă necesitatea anulării acestor măsuri de asigurare. Menționăm că prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 20 iunie 2016 emisă pe cauza civilă nr. 2-76/16, judecător Aurelia Andronache, s-a dispus încasarea de la Grigore Vișcu în beneficiul lui Valentin Berzoi a sumei de 94.766 euro, precum și a sumei de 30 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Astfel în perioada de după scadența obligației și până la intentarea acțiunii, pârâtul Grigore Vișcu a înstrăinat bunurile sale cu titlu oneros, dar și cu titlu gratuit. Respectiv, prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 28 martie 2019 contractele de donație au fost anulate, însă măsurile de asigurare a acțiunii au rămas în vigoare, din care cauză Valentin Berzoi nu-și poate valorifica drepturile sale, dat fiind faptul că norma de la art. 180 alin. (1) CPC al RM nu prevede dreptul reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare în situația vizată, iar cererile sale sunt respinse. În acest sens, simpla recunoaștere a dreptului sau obligarea debitorului de a restabili dreptul încălcat ori contestat nu este suficientă, ci trebuie ca hotărârea să poată fi executată în mod real, nu doar să rămână un lucru iluzoriu. Scopul activității judiciare nu se poate limita doar la obținerea unei hotărâri judecătorești favorabile.

C. Obiectul sesizării

Norma prevăzută de art. 180 alin. (1) CPC al RM stabilește că măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pârâtului, reclamantul fiind lipsit de dreptul de a solicita anularea măsurilor de asigurare. Respectiv, în acest context se poate crea situația imposibilității executării unei hotărâri judecătorești în favoarea reclamantului, dat fiind faptul că asupra imobilului implicat în litigiu continuă să se mențină măsura de asigurare a acțiunii (interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile care constituiau obiectul contractelor care se solicitau a fi anulate), iar modificările în Registrul bunurilor imobile necesare a fi făcute pentru a executa hotărârile judecătorești nu pot fi operate din cauza acestei interdicții.

Considerăm că limitarea dată este contrară dreptului la acces la justiție (art. 20 din Constituție) și art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. În acest sens, în cauza *Prodan versus Republica Moldova* CtEDO a statuat că: „52. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților aflate în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta articolul 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului, pe care Statele Contractante și-au asumat angajamentul să-l respecte atunci când au ratificat Convenția. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6”. Excepția de neconstituționalitate se referă la refuzul judecătorului de a ridica măsurile de asigurare a acțiunii dispuse în cadrul procesului la cererea reclamantului care din această cauză nu își poate valorifica dreptul său legal. Judecătorul și-a motivat refuzul cu referire la prevederile art. 180 alin. (1) al CPC al RM, care nu prevede posibilitatea reclamantului de a înainta cereri de anulare a măsurilor de asigurare. Pe când, la data de 5 iunie 2020 pârâții Grigore Vișcu și Elena Țapu (Vișcu) au depus o cerere prin care au solicitat anularea interdicțiilor aplicate prin Încheierea din 20 aprilie 2018. Prima instanță în cadrul aceluiași proces a admis cererea respectivă, însă ulterior instanța de apel a casat încheierea respectivă și a respins solicitarea acestora pe motivul că nu au probat necesitatea anulării interdicțiilor în contextul calității lor de debitori. În acest sens, situația rămâne incertă, dat fiind faptul că reclamantul nu este în drept să înainteze cererea de anulare a măsurilor de asigurare pentru a putea executa hotărârea dată în beneficiul său, pe când solicitarea pârâților de asemenea nu a fost admisă, în contextul hotărârii definitive și irevocabile din 28 martie 2019.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prin prezenta sesizare se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova verificarea corespunderii cerințelor Constituției a art. 180 alin. (1) a CPC al RM, deoarece după părerea noastră contravine prevederilor art. 20 al Constituției și art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, dat fiind faptul că din cauza lipirii posibilității reclamantului de a înainta cereri de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii civile, se creează o situație confuză în urma căreia el este lipsit de dreptul său legal de a recurge la executarea hotărârii emise în favoarea sa. Urmare a celor menționate, atrag atenția că norma contestată nu este suficient de clară și completă și implicit încalcă drepturile garantate de Constituție și Convenție, fapt inadmisibil într-o societate democratică. Prin prisma problemelor ridicate apare necesitatea verificării conformității art. 180 alin. (1) a CPC al RM cu cerințele Constituției. Prevederile legale actuale denotă omisiunea de reglementare a posibilității reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare ale acțiunii civile și prin urmare acest fapt vine în contradicție cu principiile constituționale.

Accesul liber la justiție ca, de altfel, orice drept fundamental, are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale subiectelor de drept. Exercițarea dreptului de acces la justiție reprezintă o condiție *sine qua non* a realizării efective a drepturilor și libertăților persoanei. În sistemul ordinii constituționale actual, justiția este garantul drepturilor și libertăților cetățenilor, iar art. 20 din Constituție valorifică tocmai această funcție a justiției. Accesul la justiție nu semnifică numai posibilitatea juridică efectivă de sesizare a unui organ de plină jurisdicție, organizat prin lege pentru soluționarea cauzei ci și dreptul de a obține o decizie a instanței de judecată, precum și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute.

Pe lângă consacrarea acestui drept fundamental în textul Constituției, statul trebuie să instituie măsuri menite să garanteze acest important principiu de drept. Totodată, accesul la justiție capătă un anumit sens doar în cazul în care instanța de judecată este capabilă să restabilească în drepturi persoana ale cărei drepturi și interese legitime au fost încălcate .

Conform art. 54 alin. (1) al Constituției, *"În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului"*. Aplicarea normelor juridice la diversitatea cazurilor individuale nu poate să ignore ideea de justiție, de echitate, în sensul că aplicarea normei trebuie să fie adecvată situației concrete. Acest fapt implică un alt principiu – cel al echității, care presupune respectarea ideii de dreptate. Echitatea impune a se lua în considerație situațiile de fapt, circumstanțele personale, unicitatea cauzei, raportul dintre mijloacele juridice folosite și scopul legitim adecvat, completându-se astfel generalitatea normei juridice.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Una din condițiile obligatorii pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată.

Conform art. 20 alin. (1), *“Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”*.

Accesul liber la justiție constituie un principiu de bază care guvernează organizarea unui sistem judiciar democratic și, totodată, un drept cetățenesc fundamental consacrat într-un număr important de documente internaționale. Este un drept fundamental, esențial, în lipsa căruia ar fi iluzoriu să se vorbească de justiție bună și de proces echitabil. Lipsa unei reglementări corespunzătoare a art. 180 alin. (1) CPC al RM, duce la admiterea arbitrarului și a unor situații confuze, în urma cărora reclamantul nu-și poate valorifica dreptul său și hotărârea nu poate fi executată.

Conform art. 54 al Constituției,

“(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Respectiv, restrîngerea drepturilor și libertăților persoanei nu poate fi arbitrară, ci este admisă doar în cazuri excepționale, prevăzute de normele juridice internaționale și naționale. Este un moment decisiv în stabilirea raportului dintre putere și individ într-o societate democratică. Un asemenea imperativ restrînge dreptul de imixtiune a statului în domeniul autonomiei persoanei, protejând-o astfel de eventuale abuzuri sau excese ale puterii, augmentând considerabil tenacitatea individului în fața omnipotenței statului, contribuind la realizarea scopului suprem al unui stat de drept – garantarea, respectarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În speța dată, din cauza lipșirii posibilității reclamantului de a înainta cereri de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii civile, se creează o situație confuză în urma căreia el este lipsit de dreptul său legal de a recurge la executarea hotărârii emise în favoarea sa, și prin urmare acest fapt vine în contradicție cu principiile constituționale. Astfel, previzibilitatea și claritatea

constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise. O normă juridică trebuie să fie enunțată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să își conformeze conduita cunoscând consecințele juridice ale faptelor sale. Această condiție nu este îndeplinită când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condițiile în care instanța de judecată poate să ia o anumită hotărâre, precum și mijloacele de verificare a îndeplinirii condițiilor. Simpla existență fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege. În acest sens, incertitudinea prevederii menționate din Codul de procedură civilă determină necorespunderea ei cu art. 20 și art. 54 din Constituție. Interpretarea legii nu trebuie să conțină ambiguități, imprecizii sau neclarități. Norma prevăzută de art. 180 alin. (1) CPC al RM la moment nu permite persoanelor să se bucure de drepturile și libertățile fundamentale garantate prin Constituție. Măsurile de asigurare aplicate fac imposibilă executarea hotărârii, din care cauză Valentin Berzoi nu-și poate valorifica drepturile sale, dat fiind faptul că norma de la art. 180 alin. (1) CPC al RM nu prevede dreptul reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare în situația vizată, iar cererile sale sunt respinse.

Art. 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea Constituțională a Republicii Moldova în paragraful 45 din hotărârea nr. 5 din 06 martie 2018, menționează că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și al certitudinii juridice, iar potrivit paragrafului 46 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrariului. În reglementarea actuală, art. 180 alin. (1) CPC al RM creează o situație ambiguă și incertă, or scopul activității judiciare nu se poate limita doar la obținerea unei hotărâri judecătorești favorabile, ci și la executarea acesteia. Considerăm că o asemenea omisiune constituie o ingerință nejustificată în drepturile reclamantului.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular sunt veridice.

Avocat

Roman CRIVENCO

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni, judecător Andronache Aurelia
Dosar nr.2r-135/21

ÎNCHIEIERE

14 iunie 2021

mun.Bălți

Instanța constituită din:

Președinte, judecător

Aliona Corcenco

Judecători

Dumitru Corolevschi și Diana Stănilă

examinând, în lipsa părților, cererea formulată de avocatul Crivenco Roman în interesele lui Berzoi Valentin, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Berzoi Valentin către Vișcu Grigorii, Țapu (Vișcu) Elena, Podobinschi Olesea și Podobinschi Alexandru privind anularea contractelor de donație,

CONSTATĂ:

La data de 03 aprilie 2018 Berzoi Valentin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Vișcu Grigore, Vișcu Elena și alții, solicitând declararea nulității contractului de donație nr. 406 din 16.01.2012 încheiat între Vișcu Grigore, Vișcu Elena și Vișcu Olesea; declararea nulității contractului de donație nr. 6650 din 20.08.2015 încheiat între Vișcu - Podobinschi Olesea și Podobinschi Alexandru.

Prin încheierea judecătoriai Edineț, sediul Briceni, din 20 aprilie 2018 s-au aplicat măsuri de asigurare a acțiunii, sub forma interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile în litigiu.

Prin hotărârea judecătoriai Edineț, sediul Briceni din 28 martie 2019 s-a admis acțiunea înaintată de Berzoi Valentin, cu repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului de donație din 20.08.2015 și cu dispunerea asupra faptului că, hotărârea judiciară să servească temei pentru înregistrarea la Agenția servicii publice, Serviciul cadastral teritorial Briceni, a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile în litigiu amplasate în s. Colicăuți, r-nul Briceni, după Vișcu Grigore și Țapu (Vișcu) Elena.

La 29.04.2019 hotărârea judecătoriai Edineț, sediul Briceni, din 28 martie 2019 a devenit definitivă și irevocabilă prin neatacare.

La 24 iunie 2020 avocatul Crivenco Roman în interesele lui Berzoi Valentin s-a adresat cu cerere privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, dispuse prin încheierea judecătoriai Edineț, sediul Briceni, din 20 aprilie 2018.

În motivare a indicat că, ulterior hotărârii judiciare din 28 martie 2019, în temeiul unei alte hotărâri a judecătoriai Edineț, sediul Briceni, (din 21.02.2020), bunurile imobile în litigiu au fost recunoscute ca proprietate comună în devălmășie a soților: Vișcu Grigore și Țapu (Vișcu) Elena, cu atribuirea fiecăruia din soți a câte ½ cotă parte ideală. Totodată, s-a recunoscut după Vișcu Grigore dreptul de

proprietate asupra ½ cotă parte ideală din mai multe bunuri imobile amplasate în s. Colicăuți, r-nul Briceni.

Dat fiind acest context de împrejurări, avocatul Crivenco Roman în interesele lui Berzoi Valentin, a conchis că, a apărut necesitatea ajustării situației juridice cu informația cadastrală, astfel fiind necesară anularea interdicțiilor dispuse prin încheierea judecătoreiei Edineț, sediul Briceni, din 20 aprilie 2018.

Solicită avocatul Crivenco Roman în interesele lui Berzoi Valentin, anularea măsurilor de asigurare dispuse prin încheierea judecătoreiei Edineț, sediul Briceni, din 20 aprilie 2018 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Berzoi Valentin către Vișcu Grigorii, Țapu (Vișcu) Elena, Podobinschi Olesea și Podobinschi Alexandru privind anularea contractelor de donație.

Prin încheierea judecătoreiei Edineț, sediul Briceni, din 02 martie 2021, s-a respins, ca neîntemeiată, cererea avocatului Crivenco Roman privind anularea măsurilor de asigurare aplicate prin încheierea judecătoreiei Edineț, sediul Briceni din 20 aprilie 2018.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 15.03.2021 (conform plicului poștal – f.d.105), Berzoi Valentin prin intermediul avocatului Crivenco Roman a contestat-o cu recurs, solicitând casarea încheierii judecătoreiei Edineț, sediul Briceni, din 02.03.2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii.

La 12 mai 2021 avocatul Crivenco Roman în interesele lui Berzoi Valentin a înaintat cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.180 alin.(1) din Codul de procedură civilă prezentat în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituția RM; or, în opinia reprezentantului recurentului:

Norma prevăzută de art.180 alin.(1) CPC al RM stabilește că, măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată **la cererea pârâtului**, reclamantul fiind lipsit de dreptul de a solicita anularea măsurilor de asigurare. Respectiv, în acest context se poate crea situația imposibilității executării unei hotărâri judecătorești în favoarea reclamantului, dat fiind faptul că asupra imobilului implicat în litigiu continuă să se mențină măsura de asigurare a acțiunii (interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile care constituiau obiectul contractelor care se solicitau a fi anulate), iar modificările în Registrul bunurilor imobile necesare a fi făcute pentru a executa hotărârile judecătorești, nu pot fi operate din cauza acestei interdicții.

Consideră, că limitarea dată este contrară dreptului de acces la justiție (art.20 din Constituție) și art.6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. În acest sens, în cauza Prodan versus Republica Moldova CtEDO a statuat că: „52. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților aflate în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta articolul 6 referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului, pe care Statele Contractante și-au asumat angajamentul să-l respecte atunci când au ratificat Convenția. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6”.

Excepția de neconstituționalitate se referă la refuzul judecătorului de a ridica măsurile de asigurare a acțiunii dispuse în cadrul procesului la cererea reclamantului, care din această cauză nu își poate valorifica dreptul său legal.

Or, judecătorul primei instanțe și-a motivat refuzul la anularea măsurilor de asigurare cu referire la prevederile art.180 alin.(1) al CPC al RM, *care nu prevede posibilitatea reclamantului de a înainta cereri de anulare a măsurilor de asigurare*. Pe când, la data de 5 iunie 2020 pârâții Grigore Vîscu și Elena Țapu (Vîșcu) au depus o cerere prin care au solicitat anularea interdicțiilor aplicate prin încheierea din 20 aprilie 2018. Prima instanță în cadrul aceluiași proces a admis cererea respectivă, însă ulterior instanța de apel a casat încheierea respectivă și a respins solicitarea acestora pe motivul că nu au probat necesitatea anulării interdicțiilor în contextul calității lor de debitori. În acest sens, situația rămâne incertă, dat fiind faptul că reclamantul nu este în drept să înainteze cererea de anulare a măsurilor de asigurare pentru a putea executa hotărârea dată în beneficiul său, pe când solicitarea pârâților de asemenea nu a fost admisă, în contextul hotărârii definitive și irevocabile din 28 martie 2019.

Prin prezenta sesizare avocatul solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova verificarea corespunderii cerințelor Constituției a art.180 alin.(1) a CPC al RM, deoarece după părerea lui, contravine prevederilor art.20 al Constituției și art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, dat fiind faptul că din cauza lipșirii posibilității reclamantului de a înainta cereri de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii civile, se creează o situație confuză în urma căreia el este lipsit de dreptul său legal de a recurge la executarea hotărârii emise în favoarea sa.

Urmare a celor menționate, avocatul atrage atenția că norma contestată nu este suficient de clară și completă și implicit încalcă drepturile garantate de Constituție și Convenție, fapt inadmisibil într-o societate democratică. Prin prisma problemelor ridicate apare necesitatea verificării conformității art.180 alin.(1) a CPC al RM cu cerințele Constituției. Prevederile legale actuale denotă omisiunea de reglementare a posibilității reclamantului de a solicita anularea măsurilor de asigurare ale acțiunii civile și prin urmare acest fapt vine în contradicție cu principiile constituționale.

Accesul liber la justiție ca, de altfel, orice drept fundamental, are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale subiecților de drept. Exercițarea dreptului de acces la justiție reprezintă o condiție *sine qua non* a realizării efective a drepturilor și libertăților persoanei. În sistemul ordinii constituționale actual, justiția este garantul drepturilor și libertăților cetățenilor, iar art.20 din Constituție valorifică tocmai această funcție a justiției. Accesul la justiție nu semnifică numai posibilitatea juridică efectivă de sesizare a unui organ de plină jurisdicție, organizat prin lege pentru soluționarea cauzei ci și dreptul de a obține o decizie a instanței de judecată, precum și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute.

Opinează avocatul, că pe lângă consacrară acestui drept fundamental în textul Constituției, statul trebuie să instituie măsuri menite să garanteze acest important principiu de drept. Totodată, accesul la justiție capătă un anumit sens doar în cazul în care instanța de judecată este capabilă să restabilească în drepturi persoana ale cărei drepturi și interese legitime au fost încălcate.

Conform art.54 alin.(1) al Constituției, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Aplicarea normelor juridice la diversitatea cazurilor individuale nu poate să ignore ideea de justiție, de echitate, în sensul că aplicarea normei trebuie să fie adecvată situației concrete. Acest fapt implică un alt principiu - cel al echității, care presupune respectarea ideii de dreptate. Echitatea impune a se lua în considerație situațiile de fapt,

circumstanțele personale, unicitatea cauzei, raportul dintre mijloacele juridice folosite și scopul legitim adecvat, completându-se astfel generalitatea normei juridice.

Concluzionează avocatul că, în reglementarea actuală, art.180 alin.(1) CPC al RM creează o situație ambiguă și incertă, or scopul activității judiciare nu se poate limita doar la obținerea unei hotărâri judecătorești favorabile, ci și la executarea acesteia. Consideră că o asemenea omisiune constituie o ingerință nejustificată în drepturile reclamantului.

Subsumând punctul de vedere al reprezentantului recurentului Berzoi Valentin, a avocatului Crivenco Roman, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil conchide necesitatea admiterii cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor invocate și de sesizare a Curții Constituționale cu această excepție. Or, excepția constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative, instanța de judecată, la rîndul său, fiind obligată să asigure principiul supremației dreptului.

Conform art.12/1 alin.(1)-(5) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Potrivit art.134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art.135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor

Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărâre.

Colegiul civil observă că obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de reprezentantul recurentului Berzoi Valentin, avocatul Crivenco Roman, constituie dispozițiile art. 180 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, și anume: Măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pîrîtului de către instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de instanța în a cărei procedură se află cauza.

Instanța de recurs reține că, în temeiul art.135 alin.(1) lit. g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de recurs menționează că norma vizată de către reprezentantul recurentului Berzoi Valentin, avocatul Crivenco Roman, constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.lit.a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă faptul că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către reprezentantul recurentului Berzoi Valentin, avocatul Crivenco Roman, iar norma vizată urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei, or prezintă interes pentru derularea în continuare a examinării cauzei în ordine de recurs.

Cu referire la existența unui control anterior de constituționalitate, Colegiul civil constată că acesta nu s-a realizat.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că norma solicitată a fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității ei cu Constituția, și stabilind întrunirea condițiilor cumulative ridicării excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil ajunge la concluzia admiterii cererii reprezentantului recurentului Berzoi Valentin, avocatul Crivenco Roman, cu ridicarea în fața Curții Constituționale a excepției de

neconstituționalitate a prevederilor art. 180 alin.(1) al Codului de Procedură Civilă al Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art.12¹, 270 Codul de procedură civilă, Colegiul civil al Curții de Apei Bălți, -

DISPUNE :

Se admite cererea formulată de reprezentantul recurentului Berzoi Valentin, avocatul Crivenco Roman, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.180 alin.(1) al Codului de Procedură Civilă al Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova referitor la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele completului,
Judecător:**

A. Corcenco

Aliona Corcenco

Judecători:

D. Corolevski

Dumitru Corolevski

D. Stănilă

Diana Stănilă

Copia corespunde originalului.
Judecător :

D. Stănilă

Diana Stănilă